

**MINI-EUROPE
EDUCATION** ASBL-VZW

www.minieurope.eu

BOEKJE VOOR DE LERAAR OF DE VOLWASSENE

Inhoud:

1. IN DE KLAS: VOORBEREIDING VAN UW BEZOEK

Oplossingen en commentaar bij de fiches A en B

2. HET BEZOEK AAN HET PARK.

- a. Tips voor de begeleiding van de leerlingen in het park.
- b. Oplossingen van de boekjes voor de leerling : boekje 1 en boekje 2.

Veel plezier en een prettig bezoek!

Opmerking:

Dit programma werd samengesteld door Olivier Van der Wilt, leraar geschiedenis, en het team van Mini-Europe, met de steun van de Europese Commissie. Dit programma houdt rekening met de Brexit van 2020. Het programma kan ongetwijfeld nog beter aangepast worden aan het land in kwestie, de onderwijsnetten en de leeftijd van de leerlingen. Deel ons gerust uw opmerkingen mee. Alvast bedankt.

Voor meer info: www.minieurope.eu of e-mail info@minieurope.com

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Réalisé avec le support
du gouvernement de la
Région de Bruxelles Capitale
à l'occasion des 50 ans
des traités de Rome.

**Pedagogische
documenten**

1. IN DE KLAS: VOORBEREIDING VAN UW BEZOEK.

Deze fiches moeten als basis dienen voor de informatie aan de leerlingen, maar moet hen vooral aanzetten tot nadenken en leren. Stel vragen die hen stimuleren om de oplossing te zoeken of die hen op het juiste spoor zetten. Laat hen herhalen wat ze gezien hebben, laat hen nadenken over hun waarnemingen, laat hen verschillende fiches of onderwerpen vergelijken.

Bv.: **“Vinden jullie dat...”** levert een antwoord op van het type “Ja” of “Nee”.

“Waarom vinden jullie dat...?” levert een uitvoeriger antwoord op en zet het kind ertoe aan om grondiger na te denken over zijn antwoord.

“Wat is jullie hier opgevallen?” leidt ertoe dat het kind zich concentreert op een bepaald feit, zonder met te veel dingen tegelijk bezig te zijn.

“Herinneren jullie zich...?” biedt het kind de gelegenheid om terug te denken aan wat het gezien heeft of het te helpen om dezelfde methode te gebruiken voor het huidige probleem.

“Is dit anders dan...”, “Zijn er meer .....?”, “Wat verkiezen jullie en waarom?” zet de kinderen ertoe aan om te vergelijken en meer inzicht te krijgen in de gelijkenissen of verschillen.

Deel A: De landen van de EU kennen. Eenheid en verscheidenheid.

Doel: De buurlanden leren kennen, maar vooral laten ontdekken wat we gemeen hebben en wat ons van elkaar onderscheidt. Openstaan voor de ander en zijn cultuur. Laat de leerlingen vergelijken, vooral om meer inzicht te verwerven, niet om te oordelen.

Hieronder vindt u de antwoorden die specifiek zijn, of aanvullingen om de discussie met de leerlingen te vergemakkelijken.

A1. GEOGRAFIE VAN DE EUROPESE UNIE.

Antwoord op vraag 1, 2 en 3.

Observatie en discussie: Europa is het werelddeel met de meeste kusten in vergelijking met zijn oppervlakte. Deze grillig gevormde kust en de bergmassieven die de landen van elkaar isoleren (de Alpen tussen Italië en Frankrijk of Oostenrijk; de Pyreneeën tussen Spanje en Frankrijk) bevorderen het transport over zee. De Europeanen zijn handelaars. De commerciële wegen bevorderen de mengeling van culturen.

De bergen isoleren de volkeren van elkaar. Op die manier ontstaan tal van culturen.

Met de toetreding van Roemenië en Bulgarije tot de EU, wordt Griekenland niet meer zo geïsoleerd van de rest van de Unie. Malta en Cyprus zijn de twee enige landen die geen grens hebben met een andere lidstaat van de EU. Zwitserland, dat niet deel uitmaakt van de EU, is daarentegen volledig omringd door lidstaten van de EU. De microstaten Andorra, Monaco, Liechtenstein, Sint Marino en Vaticaanstad maken niet deel uit van de EU.

A2. DE BEVOLKING VAN DE EUROPESE UNIE.

V1 : Nagaan of de statistieken correct weergegeven zijn op het bord

V2 : De bevolking is van 512,6 miljoen naar 446,4 miljoen gegaan ten gevolge van de Brexit.

Meer dan 57% van de bevolking van de EU woont in vier grote landen (Duitsland, Spanje, Italië en Frankrijk), oftewel 257,4 miljoen van de 446,4 miljoen. Om tot 50% van de totale bevolking te komen, te starten met de kleinste landen, moet men 24 van de 27 landen bijeen tellen. Dit brengt natuurlijk verschillende gevolgen met zich mee voor de internationale beslissingen. Ofwel kunnen de 4 grootste landen beslissen voor iedereen, ofwel moeten de 24 kleinste landen overeenkomen. (Voor het stemmen in het Europees Parlement is er beslist geweest dat de belangrijkheid van de grootste landen verminderd moest worden).

Uit een vergelijking tussen de verschillende oppervlakten (zie volgende pagina) blijkt eveneens dat er een enorme diversiteit bestaat tussen de landen.

A3. BEVOLKINGSDICHTHEID

	Bevolking in miljoen	Oppervlakte in km²	Dichtheid in inw./km²
Duitsland	83,0	357000	232
Oostenrijk	8,8	84000	105
België	11,4	30500	374
Bulgarije	7,0	111000	63
Cyprus	0,9	9200	98
Kroatië	4,1	56500	73
Denemarken	5,7	43000	133
Spanje	46,7	506000	92
Estland	1,3	43700	30
Finland	5,5	338000	16
Frankrijk	67,2	675000	100
Griekenland	10,8	132000	82
Hongarije	9,8	93000	105
Ierland	4,8	70300	68
Italië	60,5	301000	201
Letland	1,9	65000	29
Litouwen	2,8	65300	43
Luxemburg	0,6	2600	231
Malta	0,5	316	1582
Nederland	17,1	41500	412
Polen	38,0	313000	121
Portugal	10,3	92000	112
Tsjechische Republiek	10,6	78900	134
Roemenië	19,5	238000	82
Slovakije	5,4	49000	110
Slovenië	2,1	20300	103
Zweden	10,1	441000	23
TOTAAL	446,4	4257116	105

Algemeen kunnen we stellen dat de bevolkingsconcentratie het hoogst is langs de handelsknooppunten, in de buurt van de havens en in de vlakten, waar landbouw mogelijk is. De bevolkingsconcentratie is het kleinst in bergachtige streken, in koude gebieden (het Hoge Noorden) en in droge gebieden. We merken op dat de berekende dichtheden gemiddelden zijn per land. Uit de bevolkingsdichtheid en wat eruit voortvloeit, blijkt opnieuw dat er een aantal verschillen zijn tussen de Europese landen. De EU is dichtbevolkt in vergelijking met de andere continenten.

A4. DE VLAGGEN

Wijs op de symboliek die achter de vlaggen schuilt. Merk op dat de Europese vlag niet symmetrisch is en twaalf sterren bevat (teken van volheid), en voeg er het motto van de Europese Unie aan toe: "Eenheid in verscheidenheid".

A5. DE MUNTEENHEDEN

Op 1 januari 2020 maken 19 landen deel uit van de eurozone.

De landen die er niet uit deel maken zijn: Zweden (Zweedse kroon), Denemarken (Deense kroon), Polen (Zloty), Roemenië (leu), Bulgarije (lev), Kroatië (Kuna), Hongarije (Forint), Tsjechië (Tsjechische kroon).

Voor de voordelen van de euro kan u het "catalogus supplement" raadplegen.

A6. DE TALEN

Er zijn 24 officiële talen voor de Europese Instellingen. D.w.z. dat een Europeaan in een taal kan schrijven en het antwoord zal krijgen in dezelfde taal. Maar er zijn meer officiële talen op het niveau van de landen.

Er zijn Germaanse talen, Baltische talen, Latijnse talen, Slavische talen, Fins-Oegrische talen, het Maltees, het Hongaars, het Gallisch en de Griekse taal. Laat dezelfde wortels ontdekken door deze woorden te tonen die tot dezelfde familie van talen behoren: Germaanse talen: god, guten, good, goed gevolgd door dag, tag. Baltische talen: lab, laba gevolgd door dien, diena. Latijnse talen: bon, buenos, bom, buon gevolgd door jour, giorno, dia, dias. Slavische talen : dober, dobr, dobry, dobro, gevolgd door dzien, deo, den.

Ook al spreken we verschillende talen, heel wat structuren of woorden zijn dezelfde. Dat vergemakkelijkt het leren van andere EU-talen, met uitzondering van het Fins, dat een totaal andere oorsprong heeft.

Landen met één enkele officiële taal:

Italië, Portugal, Duitsland, Oostenrijk, Griekenland, Frankrijk, Nederland, Denemarken, Hongarije, Kroatië, Polen, Slovenië, Letland, Litouwen, Slowakije, Estland, Tsjechische Republiek, Zweden, Bulgarië, Roemenië.

Landen met verschillende officiële talen:

Finland: Fins en Zweeds. België: Nederlands, Frans en Duits.

Luxemburg: Luxemburgs, Frans en Duits. Spanje : Spaans (Castiliaans), Catalaans, Galicisch, Baskisch en Valenciaans.

Ierland : Engels en Gaelisch. Malta : Maltees en Engels. Cyprus : Grieks en Turks.

In vergelijking met de andere werelddelen zijn er heel wat verschillende talen. Dat komt omdat de volkeren van elkaar geïsoleerd zijn door de geografie, volkeren die gemigreerd zijn hun taal hebben meegenomen, en de staten gebaseerd zijn op cultuur en dus taal. De VS hebben minder officiële talen door de kolonisatie. Doordat er geen gevestigde cultuur was, besloten de immigranten voor het Engels te kiezen. Dat neemt niet weg dat er in de VS nog heel wat andere talen gesproken worden. China werd dan weer veeleer bestuurd als één enkel land met dezelfde cultuur, en afgezien van enkele minderheden spreekt iedereen Chinees (met twee grote varianten: het Mandarijnen-Chinees en het Kantonees). De meest gesproken moedertaal in de EU is het Duits.

A7. CULTUUR EN EUROPESE SAMENLEVING

Monument : A 20, B 19, C 14, D 26, E 11, F 27, G 8, H 22, I 3, J 24, K 21, L 4, M 6, N 12, O 2, P 9, Q 15, R 23, S 18, T 16, U 1, V 17, W 5, X 25, Y 7, Z 13, Z1 10.

Gerecht / Kunstenaar / Reëel of denkbeeldig personage: A 21, B 17, C 8, D 27, E 22, F 1, G 23, H 12, I 24, J 19, K 2, L 11, M 10, N 7, O 14, P 25, Q 20, R 15, S 13, T 9, U 4, V 3, W 16, X 26, Y 18, Z 6, Z1 5.

Laat de kinderen praten over wat ze weten en vraag hen waarom ze een bepaalde cultuur beter kennen dan een andere. Cultuur is vaak verbonden met taal en ontspanning. Een Franstalige Belg kent beter de Franse dan de Nederlandse cultuur, alleen al door televisie, internet of boeken. Een Nederlandstalige Belg zal dan weer meer voeling hebben met de Nederlandse cultuur.

Dankzij het toerisme kennen de Europeanen beter de zuiderse landen. Som merken op uit verschillende landen. (Nokia = Fins, zara = Spaans, ...). We consumeren heel wat dingen op dezelfde manier.

A8. DE VERSCHILLENDE ARCHITECTUURSTIJLEN

De stijl van de monumenten zal zich over heel Europa verspreiden, als uiting van de talrijke uitwisselingen. De Romaanse stijl is veeleer massief, met dikke muren en kleine vensters. Een aantal gebouwen wordt gebruikt om de bevolking te beschermen: kastelen, versterkte kerken, ... De gotische stijl maakt het, dankzij de uitvinding van de spitsboog, mogelijk om de lasten van de constructie beter te verdelen. De vensters worden groter en de gebouwen laten meer licht binnen. De renaissancestijl is geïnspireerd op de Griekse en Romeinse oudheid. De barok en het rococo zijn zeer overladen stijlen: veel details, lijstwerk, krommen, beelden, ... De moderne stijl is minder goed te omschrijven: er worden nieuwe gebouwen opgetrokken, eerst in ijzer, later in beton, die met gewone steen niet mogelijk waren.

A9. SAMENVATTING

1. Ierland	8. Denemarken	15. Bulgarije	22. Hongarije
2. Portugal	9. Oostenrijk	16. Letland	23. Slowakije
3. Duitsland	10. Frankrijk	17. Malta	24. Slovenië
4. Spanje	11. Nederland	18. Litouwen	25. Polen
5. Griekenland	12. Luxemburg	19. Tsjechië	26. Estland
6. Finland	13. Zweden	20. Kroatië	27. Cyprus
7. België	14. Italië	21. Roemenië	

Herhaal wat de leerlingen tot nu toe allemaal gezien hebben. Herinner hen eraan dat de Europese Unie 27 landen telt. Probeer de nadruk te leggen op wat ons verenigt. Ook al is Shakespeare een Engelsman, Cervantes een Spanjaard en Beethoven een Duitser, maken ze niet allemaal deel uit van een Europese cultuur? Diverse landen delen dezelfde taal of spreken talen die dezelfde oorsprong hebben. Vraag de leerlingen om een Europeaan te vergelijken met een Amerikaan, een Chinees enz., om hen te helpen. Als we onze verschillen vergelijken, lijken ze kleiner te worden. Vlaggen kunnen op elkaar lijken door het gemeenschappelijk verleden. Taal en cultuur worden beïnvloed door commerciële uitwisselingen.

A10. DE SCHAAL

1 : 11,44 m	4 : 320 m	7 : 125.000 km
2 : 4 meter	5 : 187,5 m	8 : 1m ² en geen 25m ²
3 : hangt af van het kind	6 : 100 km/uur	9 : ja, de hoek blijft dezelfde.

B1. DE EU EEN ORIGINELE WERKING / FIEL OM EUROPEAAN TE ZIJN / DE EU BEÏNVLOEDT ONDAGELIJKSLEVEN.

Lees de teksten en beantwoord de volgende vragen. Ook in dit hoofdstuk is het belangrijk om te laten zien dat Europa in opbouw is. Samen staan we sterker, daarover is iedereen het eens. De verschillen en nationale belangen bemoeilijken echter nog de opbouw van een gemeenschappelijk project. Deze verdeeldheid remt niet alleen onze interne, maar ook onze externe ontwikkeling af. De Europese Unie is een economische reus, maar een politieke dwerg.

V1. Kun je de voor- en de nadelen opsommen van het Europese burgerschap?

Vrede, vrijheid van verkeer, vrijheid van arbeid, stemrecht bij lokale verkiezingen. Het is goed om overal te kunnen werken in Europa, er zonder beperkingen te kunnen reizen en te kunnen stemmen bij lokale verkiezingen. Dat creëert een echt Europees gevoel. Het systeem is nog niet perfect. Sommigen vrezen dat hun identiteit en hun tradities verloren zullen gaan. Anderen zijn bang dat er minder grenscontroles zullen zijn. Het feit dat de EU-burgers mogen meestemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen heeft in bepaalde gevallen de plaatselijke meerderheden gewijzigd (de Voerstreek, de Brusselse Rand, ...).

V2. Weten de Europeanen volgens jou dat ze de grootste economische mogendheid zijn ter wereld?

Zo niet, waarom niet?

De VS worden vaak voorgesteld als de grootste wereldmacht. In sommige gevallen zijn de Europeanen beter. We zijn ons daar echter niet van bewust, aangezien we in verspreide slagorde optreden. Als we onze krachten niet bundelen, zijn we echter niet doeltreffend (leger, onderzoek, ...).

Sinds 2015 heeft de VS ons ingehaald (in BBP), alsook China (in BBP en koopkracht). Sinds het vertrek van het VK uit de EU, staat Europa derde.

Anekdote: Ierland is van een BBP/inwoner van 134/100 (100 = Europees gemiddelde) in 2014 naar 182/100 in 2015, voornamelijk door de fiscale veranderingen. Internationale bedrijven die reeds in Ierland gevestigd waren hebben de declaratie van hun inkomen verplaatst van een internationale vestiging naar Ierland. We kunnen ons afvragen of de levensstandaard werkelijk zoveel gestegen is tussen 2014 en 2015.

V3. Wie besteedt het meeste geld aan sociale bescherming: de EU of de VS? Europa. De Amerikanen in BBP/inwoner, maar de Europeanen zijn nagenoeg zeer rijk en hebben een betere levensstandaard.

V4. Wat zijn de rijkste regio's van Europa? En de armste? Het centrum, het noorden of het zuiden? Zie de kaart van de rijke regio's. Er is een soort banaan die begint in Noord-Italië en vervolgens een kromming maakt naar Londen. Die banaan omvat de rijkste regio's. De perifere gebieden zijn veel armer. Ook Griekenland is minder welvarend, omdat het minder handelsverkeer heeft met de rest van Europa. Dit is ook het geval voor het merendeel van de vroegere oostbloklanden.

V5. Geven de EU en de lidstaten meer hulp dan de VS? Hoeveel keer meer? 2.25 keer meer

Zoek voorbeelden die bewijzen hoe moeilijk het is om samen te beslissen over een project: klasreis, inrichting van de klas, ... Wie mag beslissen, wie gaat er betalen enz.

B2. DE EUROPESE INSTELLINGEN

V1. Welke zijn de 5 grote Europese instellingen: Raad van Europa, Raad van Ministers, Parlement, Commissie, Hof van Justitie.

V2. Welke rol vervullen ze? Zie tabel.

V3. 1. Het Parlement telt 353 afgevaardigden voor de legislatuur 2019-2024. Juist of fout? Fout 705

2. De Raad van Ministers is het belangrijkste orgaan. Juist of fout? Fout.
Het Europees Parlement beslist steeds meer mee.

3. De lidstaten hebben niets meer te zeggen: alles wordt beslist door de Europese Unie. Juist of fout? Faux

4. In de Europese instellingen worden alleen de europarlementsleden rechtstreeks verkozen door de burgers. Juist of fout?
Juist

V4. Bekijk de tabel van de stemmen in het Europees Parlement. De grote landen gingen ermee akkoord om minder stemmen te hebben dan normaal.

V5. Minimum 4 en maximum 24 (zie discussie A2)

V6. Minstens de stemmen van de afgevaardigden van 5 landen (Duitsland, Frankrijk, Italië, Spanje en Polen) zijn nodig om te komen 51% en maximum 23 landen wanneer je de kleinste eerst neemt.

De te onthouden punten zijn de volgende:

- Heel wat beslissingen worden nog altijd genomen door de nationale regeringen.
- Op Europees niveau worden de beslissingen genomen met bijna eensgezindheid tussen de lidstaten.

Dat maakt het moeilijk om beslissingen te nemen.

- De Europese problemen zijn het gevolg van het feit dat de Europese constructie nog niet volmaakt is of van het feit dat de nationale lidstaten hun problemen afwentelen op Europa.

Zo bestaat er geen gecentraliseerde besluitvorming in de EU, in tegenstelling tot de VS.

B3. WIE BESLIST?

V1 : Alle voorstellen zijn juist

Discussie:

Het is een groot probleem voor het beeld van Europa. De beslissingen die als "goed" worden gezien, worden vaak aangekondigd als nationale beslissingen. Vb. een verlenging van het zwangerschapsverlof, vrijheid van verkeer, vergemakkelijking van de export, Europese normen. De beslissingen die daarentegen als "negatief" worden gezien, worden aangekondigd als Europese beslissingen. Vb. Het verbod om bedrijven in de problemen te ondersteunen. Een zelfde minister kan betreuren dat hij een nationaal bedrijf niet kon helpen en een verbod op het helpen van concurrerende buitenlandse bedrijven eisen.

De Europese Unie heeft weinig budget om te verantwoorden wat ze doet en wanneer ze iets doet moet dat gebeuren met een akkoord van de landen. Enkele voorbeelden van Europese successen: zie het "catalogus supplement" van Mini-Europa.

Haal voorbeelden aan van "goede" of "slechte" normen die door de EU worden opgelegd (roaming, 20 betaalde verlofdagen, CO2 normen, ...) en vraag aan de leerlingen vanwaar deze komen.

B4. TE VEEL OF TE WEINIG EUROPA?

DISCUSSIE:

Ieder heeft tegenstrijdige belangen. Indien hij consument is, wilt hij de laagste prijzen, de beste kwaliteit en de grootste veiligheid. Indien hij arbeider is, wil hij dat zijn bedrijf gefavoriseerd wordt, zonder Europese beperkingen richting de consumenten. Als hij aan het rijden is, wil hij dat de overheid meer spendeert aan de wegeninfrastructuur. Wanneer hij zijn belastingaangiften invult, wilt hij zo weinig mogelijk belast worden.

Hetzelfde geldt voor de overheid, die ook zijn tegenstrijdige belangen heeft: meer Europa of minder Europa wanneer het uitkomt of juist niet. De Europese Unie probeert de juiste balans te vinden d.m.v. een democratische procedure: beslissingen worden genomen door de Raad der Ministers of het Europees Parlement. Maar de procedure is menselijk en dus constant in evolutie.

Veel van de beslissingen blijven nationaal. Indien sommigen betreuren dat de EU zich niet genoeg impliceert in sociale politiek, moet men antwoorden dat de staten zelf die vrijheid niet willen geven aan de EU.

INSPRAAK

U hebt het al gemerkt: heel wat vragen blijven open.

Het is belangrijk om jongeren duidelijk te maken dat ze wel degelijk beslissingen kunnen veranderen.

Er bestaan daarvoor heel wat mogelijkheden:

- Eerst informatie inwinnen
- Deelnemen aan debatten
- Meewerken aan evenementen
- Stelling innemen
- Vragen stellen aan politici
- Stemmen voor politici die je standpunten verdedigen
- Zelf opkomen voor je mening

B5. DE UITBREIDING

Laat de leerlingen eerst nagaan wat de uitbreiding precies betekent. Merk op dat er al verschillende uitbreidingen geweest zijn. Het verschil met de toekomstige uitbreidingen is dat de kandidaat-lidstaten nu veel minder rijk zijn en niet zo'n sterke democratische traditie hebben. Bovendien werkt hun overheidsadministratie minder doeltreffend en staat ze minder in dienst van de burger.

Ziehier enkele discussiepunten over de uitbreiding:

- Het is gemakkelijk om de kandidaat-lidstaten te kennen
- Het is veel moeilijker om de kosten en voordelen van de uitbreiding in te schatten. De voordelen zullen gedeeltelijk de toekomstige generaties ten goede komen. Andere voordelen zijn veeleer moreel, zoals solidariteit met minder welvarende landen. Twee ernstige problemen moeten worden opgelost: de financiering en de hervorming van de instellingen, om beslissingen te kunnen nemen met meer dan 20 lidstaten. Beide problemen zijn nog altijd niet bevredigend opgelost.
- De integratie van Oost-Duitsland bewees hoe moeilijk een snelle integratie is. De Oost-Duitsers hebben echter een veel sterker gemeenschappelijk verleden met West-Duitsland achter de rug dan om het even welke andere kandidaat-lidstaat.

- West-Europa profiteerde na de Tweede Wereldoorlog van het Marshallplan. Waar zouden we staan zonder die hulp? Moeten we niet hetzelfde doen met de nieuwe lidstaten?
- Raadpleeg de bijgevoegde Eurobarometer om de mening van de Europeanen over de uitbreiding te kennen.

V1. Duid de verschillende kandidaat-lidstaten aan op de kaart.

V2. Wat zijn de redenen voor de uitbreiding?

Voor de inkomende landen: In de EU treden betekent vrede, stabiliteit en democratie. De EU is tussengekomen om oplossingen te vinden voor de vrede in de Balkan. De EU heeft druk uitgeoefend om een oplossing te vinden voor het conflict tussen Slovenië en Kroatië. Voor de oudere lidstaten: de politieke stabiliteit van de Europese landen is belangrijk. Alle instabiliteit brengt problemen, oorlogen en vluchtelingen met zich mee. De stabiliteit zorgt voor een gemakkelijkere handel: vrije doorgang van goederen en personen. De uitbreidingen hebben de economische groei van de oude lidstaten sterk verbeterd.

V3. Zijn ze rijker of armer dan de landen van de EU? Alle kandidaat staten zijn armer dan het Europese gemiddelde. Maar Cyprus is rijker dan Griekenland, dat het armste land van de EU was in 2003.

2. HET BEZOEK AAN HET PARK MET HET WERKBOEKJE

U kunt het kind het parcours alleen af te leggen en het helpen bij het beantwoorden van de vraag, of het stap voor stap begeleiden.

Terug in de klas is het nuttig om de hoogtepunten van de dag op een rijtje te zetten.

De hoogtepunten zijn:

- het gemeenschappelijke verleden en onze verschillen belichten gemeenschappelijk: uitwisselingen, handel, architectuur, bedevaarten enz. verschillen: stijlen (Grieks, Romeins, Romaans, gotisch, barok, modern), talen, munten, rijkdommen, grootte van de landen, geografie, ...)
- Ontdekking van de Europese Unie: het aantal landen, de symbolen van de EU zoals de euro, de vlag, de instellingen.

Het bezoek aan het park, commentaar.

Aan de hand van de geïllustreerde gids die u hebt ontvangen, kunt u het bezoek van de leerlingen verrijken.

Bij de ingang: vraag hun hoeveel lidstaten de EU telt. Zijn ze allemaal tegelijk toegetreden? Zijn ze allemaal even groot, spreken ze dezelfde taal enz. Vertel de kinderen dat in het park, bij de ingang van elk land, het land in kwestie wordt voorgesteld: oppervlakte, bevolking, datum van toetreding tot de EU, munt.

De Europese vlag heeft altijd twaalf sterren (symbool van volmaaktheid, volheid, ...), en heeft een boven- en een onderkant.

In Denemarken

Er prijken drie kronen boven de beurs van Kopenhagen. In die tijd heerste de Koning immers over Denemarken, Zweden en Noorwegen. Doe opmerken dat de motieven van de Scandinavische vlaggen erg op elkaar lijken: tweekleurig en met een vlag.

In Zweden en Finland

Europa heeft verschillende uitbreidingen gekend.

In Estland: de taal is van origine finno-ougrienne en niet baltisch zoals die van de andere twee baltische landen..

De Baltische Ketting: in 1989 hebben 2 miljoen mensen een ketting van mensen gemaakt die door Estland, Letland en Litouwen ging. Ze manifesteerden voor de onafhankelijkheid t.o.v. de Sovjet Unie.

In Letland: land met een kleine russische minderheid en werd onafhankelijk in 1991.

In Litouwen: land met een groot verleden en banden met Polen, zoals vriendschaps- en samenwerkingsakkoorden, maar ook Poolse koningen. De universiteit is van Italiaanse stijl (renaissance en barok) omdat de Groothertog van Litouwen trouwde met een Poolse koning uit Italië.

In Nederland: Nederland had watermolens, want bijna de helft van het land ligt onder het zeeniveau.

In België: In Brugge kunnen we genieten van een vergezicht. Het is een manier om de banden tussen landen te illustreren. Brugge was het startpunt van bedevaarten naar Santiago de Compostela in Spanje. Alden Biesen, dat ernaast ligt, was een landscommanderij van de Teutoonse Orde. Eén van de zetels van die Orde bevond zich in de kathedraal van Speyer in Duitsland. Er zijn dan ook altijd heel wat contacten geweest tussen de verschillende landen.

In het Verenigd Koninkrijk: Het Verenigd Koninkrijk heeft de Europese Unie verlaten op 31 januari 2020. De democratie is een typisch Europees kenmerk. Ze werd uitgevonden in Griekenland (Parthenon), ontwikkelde zich eerst in de gemeenten (Belfort van Brugge bijvoorbeeld) en vervolgens op nationaal niveau. Zo ontstond in Engeland de parlementaire democratie (Houses of Parliament). Vandaag groeit er een Europese democratie (Berlaymont bij de ingang).

In Ierland: Het christendom (katholicisme, protestantisme, orthodoxie) drukte zijn stempel op de Europese mentaliteit. Overal en in alle tijdperken vinden we kerken. In Mini-Europa vinden we alle mogelijke stijlen terug. Hier in Cashel werd de koning van Munster bekeerd door St Patrick, patroonheilige van de Ieren.

In Frankrijk: De Kanaaltunnel staat symbool voor de uitwisselingen tussen de EU-landen. Die uitwisselingen worden steeds talrijker en belangrijker

Arc de triomphe : Europa is altijd één groot slagveld geweest. Heel wat personen, onder wie Napoleon, wilden van Europa één enkel land maken. Alle pogingen daartoe mislukten, omdat er geen rekening werd gehouden met de verschillen tussen landen en mensen.

De leerlingen kunnen alle Europese slagvelden van Napoleon zien op de Arc de Triomphe.

Verderop ziet u de basiliek van Montmartre, die de verzoening tussen de Fransen en de Duitsers moest symboliseren. Het monument werd afgewerkt in 1914, vlak vóór de Eerste Wereldoorlog.

Eén van de grote bijdragen van de EU was dat ze voor een duurzame vrede zorgde in Europa. Zo beleven we momenteel de langste periode van vrede sinds de val van het Romeinse keizerrijk. Oorlogen eisen niet alleen een zware tol aan mensenlevens, maar hebben ook negatieve gevolgen voor de menselijke ontwikkeling en de materiële welvaart. Vóór de Eerste Wereldoorlog was Europa het rijkste werelddeel, nadien werd die rol overgenomen door de VS.

Beaubourg en Ronchamps: twee moderne gebouwen met moderne materialen.

De haven

Handel is altijd belangrijk geweest in Europa. Vergeet niet dat de EU de grootste handeldrijver ter wereld is.

In Mini- Europa vinden we de sites terug die naar dit handelsverleden verwijzen: De beurs van Kopenhagen, de beurs van Amsterdam, de Amsterdamse grachten, het vrachtschip in Luik, ... Verderop ziet u de haven van Porto, de haven van Barcelona, Venetië enz.

De Saline royale (Koninklijke Zoutziederij): bedoeld als sociaal model: een bedrijf waar de directeur en de arbeiders samenleefden op de site.

Ter herinnering: een belangrijk kenmerk van de EU is haar sociale visie. Zo besteedt Europa 29 % van het BBP aan sociale bescherming, een record.

In Portugal: De toren van Belem is een symbool van de grote veroveringen en de avontuurlijke geest van de Europeanen. Het is hier dat de grote ontdekkingsreizigers hun opwachting maakten.

In Spanje: Dankzij het goud van de ontdekkingsreizen groeide Spanje uit tot wereldmacht. Op die manier kon het grote monumenten optrekken zoals het Escorial.

De arena van Sevilla. De corrida mag dan al soms choquerend overkomen voor de Noord-Europeanen, ze is niet weg te denken uit de Spaanse traditie en mentaliteit. Europa telt heel wat verschillende culturen die bewaard moeten blijven. Aan ieder om de culturen te verdedigen die hij wil beschermen.

In Malta : Dit eiland is een kruispunt voor handel. De Arabische taal wordt in het Latijnse letters geschreven. Ze aarzelen nog steeds om toe te treden tot de EU, omdat ze hun onafhankelijkheid niet kwijt willen.

In Italië:

Villa rotonda: een prachtig voorbeeld van renaissancekunst. De renaissance is heel belangrijk voor de Europese mentaliteit. Het is een stroming die de kritiek en dus de mens op de voorgrond plaatst. De renaissance brengt de menswetenschappen en de exacte wetenschappen (wiskunde, natuurkunde en scheikunde) tot een nooit geziene bloei. Samen met de andere Europese kenmerken geeft dit een enorme impuls aan Europa.

We moeten vaststellen dat heel wat Oost-Europese landen de renaissance niet gekend hebben. Volgens sommige historici is dit de reden waarom de democratie zich in die landen niet zo sterk heeft ontwikkeld. De renaissancestijl is geïnspireerd op de Griekse en Romeinse Oudheid: driehoekige frontons en zuilen.

In Duitsland:

Berlijn: de Brandenburgse Poort is geïnspireerd op het Parthenon, dat te zien is op de achtergrond.

Bonn: het huis van Van Beethoven: de familie Van Beethoven was van Belgische afkomst, maar week uit naar Duitsland. Nog een voorbeeld van de migratie tussen landen.

Trier: de Romeinse invloed liet zich hier sterk gevoelen. 20 van de 27 landen van de EU hebben de Romeinse aanwezigheid gekend.

In Polen : zeer groot en sterk bevolkt land dat het politiek gewicht sterk doet veranderen door een bevolkingsaantal van 38.5 miljoen inwoners.

Herenhuis Artus : De Europeanen zijn handelaars. Het herenhuis Artus ontving rijke handelaars tijdens hun reizen. Artus zou wijzen naar Koning Arthur en zijn ridders.

Monument van de Gevallen Scheepswerflieden : Het communisme en de Russische bezetting heeft het verleden sterk beïnvloed. Deze 3 kruisen herinneren de doden van de manifestatie tegen het Russische regime.

In de Tsjechische Republiek en Slowakije : Deze landen werden na de Eerste Wereldoorlog in 1918 samengevoegd onder de naam Tsjecho-Slowakije. Door onder andere te grote verschillen op gebied van cultuur, taal en rijkdom werden beide landen in 1992 terug van elkaar gescheiden. De Tsjechische Republiek kende in het verleden reeds een lange periode van autonomie maar dit telkens onder een andere naam of met andere grenzen. Ondanks hun gemeenschappelijke origine werd Slowakije lange tijd gezien als een provincie van het Rijk Oostenrijk-Hongarije.

In Roemenië : Roemenië werd bevolkt door de Roemenen. Vandaan hun taal met Latijnse afkomst.

In Hongarije : land met een groot Europees verleden met het Austro-Hongaars imperium.

In Kroatië : Kroatië, die toegetreden is op 1 juli 2013, maakte vroeger deel uit van Joegoslavië. Haar toetreding tot de EU was het gevolg van een belofte tot vrede en democratie. Dit land heeft sterk afgezien van de Balkanoorlog tussen 1991 en 2001. Kroatië en de EU hebben een gemeenschappelijke achtergrond.

In Slovenië : Slovenië dat vroeger ook deel uitmaakte van Joegoslavië, is toegetreden tot de EU in 2004. Het is een vrij rijk land waardoor het ook snel werd toegelaten tot de eurozone. Slovenië bevindt zich dicht bij Italië en het vroegere Oostenrijks-Hongaarse rijk.

In Bulgarije : Bulgarije is heel lang bezet geweest door de Ottomanen. De Bulgaren hebben een goede relatie met de Russen aangezien deze de Bulgaren hebben bevrijdt van het Ottomaanse rijk. Het klooster van Rila was het hart van het verzet. Het was voor de kerstening van Bulgarije dat Méthode en Cyrille het "Cyrillische" alfabet hebben gecreëerd. Dit maakte het mogelijk om de Slavische talen neer te schrijven.

In Oostenrijk : Melk onder Babenberg was de eerste hoofdstad van Oostenrijk. Het Oostenrijks-Hongaars imperium heeft een grote invloed gehad op Europa

In Frankrijk Ariane : de overzeese departementen maken deel uit van de EU. De EU strekt zich dan ook uit over verschillende continenten. Ariane staat ook symbool voor de Europese technologie. Het Westen heeft zijn buitengewone ontwikkeling te danken aan zijn ontdekkings- en ondernemingsgeest.

In Griekenland Athene : Griekenland was één van de eerste landen die het rationele denken ontwikkelden. De renaissance zou zich voor haar ontwikkeling baseren op de Griekse cultuur.

In Cyprus: Cyprus is een land waar de Griekse cultuur leeft. In 1974 is Turkije Cyprus binnengevallen en ze leidt nog steeds 38% van hun grondgebied. Desondanks stelt de vlag van Cyprus het eiland in haar geheel voor. De Cypriotische hymne is dezelfde dan de Griekse.

Spirit of Europe : overzicht Bezoek op het einde van het park onze interactieve tentoonstelling over de Europese Unie "Spirit of Europe". De kinderen kunnen hier al spelenderwijs meer leren over de Europese Unie en haar leden. Het spel Europemotion is een interactieve film die erg populair is bij de jongeren.

De expositie bekijkt verschillende thema's: Wat doet de EU voor u? Wie is de EU? De symbolen van de EU en de interactieve ruimte.

Interactieve ruimte:

Speel het Europese volkslied af,

Laat een bericht achter voor de EU,

Quiz,

Het EuroEmotion spel. Indien u gehaast ben, laat dan elk kind 2.30 minuten spelen i.p.v. elk één spel.

Oplossingen voor het werkboekje van de leerling

V1. Belgische vlag / Zweedse vlag

V2. Altijd 12

V3. 27

V4. drakkars

V5. De beurs van Kopenhagen

V6. Sauna

V7. Finland

V8. een Telescoop

V9. à pomper l'eau

V10. 50 dagen

V11. Big Ben

V12. Schapen

V13. Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk

V14. 300 m

V15. Hogesnelheidstrein

V16. De kruistochten

V17. Amerika

V18. Tussen 450 en 550.000 inwoners en 316 km²

V19. de toren van Pisa

V20. Een kraan duwt de Berlijnse Muur om

V21. Gdansk

V22. Blauw, wit, rood

V23. Blauw

V24. 2007

V25. Buda en Pest vormen samen Budapest

V26. 2013

V27. 20.300 km²

V28. Roemenië en Griekenland

V29. Ze heeft veel decoraties.

V30. vrouwen

V31. De Oude Grieken

V32. Frankrijk,
Duitsland,
België,
Spanje,
Zwitserland,
Zweden,
Italië,
Noorwegen,
Nederland,
Denemarken

V33. 1. Europese Raad
2. Commissie
3. Parlement
4. Ministerraad
5. Hof van Justitie

V34. 24

V35. Ode aan de vreugde

#1 Democratie

#2 avontuur

#3 bedrijven

#4 vliegtuig

#5 Universiteiten

#6 christelijk

#7 sociaal

#8 taal

#9 economisch

#10 euro

Concept en realisatie:
Mini-Europe
Bruparck 1020 Brussel
Tel. : 02/474.13.13

